

dene „undvære Statsunderstøttelse“ som et almindeligt Udtryk for vor Betragtning af Statsunderstøttelse, herovr paa en Misforstaaelse fra hans Side. Der staar i Betænkningen, at vi ikke ville forhøje det direkte Tilskud, og i Slutningen staar der, at Skolerne skulle støttes gjennem Tilskud, der uddeles gjennem Befolkningens egen Haand; der kunde derfor ikke finde nogen Misforstaaelse Sted af vort Standpunkt i saa Henseende. Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 4de Valgkreds (N. Nielsen) sagde ogsaa, at det Tilskud, der blev givet Folkehøjskolen, anvendtes mange Steder af vedkommende Højskoleforstander til at hjælpe fattige Elever; men er det saa ikke meget bedre at give Pengene til de fattige Elever? Naar de dog skulle anvendes til disse, saa lad dem faae dem saaledes, at de ikke blive afhængige af Forstandernes Naade. N. Nielsen: Saa faae de Intet. Jo, det kunne vi meget godt sørge for ved her at træffe Bestemmelser om en anden Maade at fordele Understøttelserne paa. Det er dernæst sagt fra forskjellige Sider, ogsaa af den ærede Ordfører (Berg), at, hvad vi maa sørge for, er at støtte Smaaskolerne. Det sagde ogsaa det ærede Medlem for Svendborg (Lang). Deri er jeg enig med ham. Kunde vi blive enige om denne Opfattelse, at vi bør, ligesom fra først af, saaledes ogsaa vedblivende støtte Smaaskoler ved direkte Tilskud, hvor nye oprettes, saa er her et Punkt, hvor der kan ske en Indrømmelse fra vor Side. Det er ikke strengt principrigtigt; men der ligger dog deri en indirekte Anerkjendelse af vort Princip. Vil man imidlertid dette, saa maa man gaa en helt anden Vej end ved at gaa ind paa disse Forslag om 50,000 eller 40,000 Kr., thi de gaa ingenlunde alle til Smaaskolerne. Man maa da gaa den Vej, som det ærede Medlem for Svendborg (Lang) antydede, og bestemme, at, naar en Skole har over et vist Antal Elever, faar den ingen direkte Understøttelse mere. Denne samme Konsekvens rammer ogsaa de 15,000 Kr., som det ærede Medlem vil lægge i Ministerens Haand, og som Ministeren kan gjøre fuldt ud med, hvad han vil. Dette Forslag gaar ikke ud paa Andet end at gjøre Skolerne afhængige af Ministeren. Det er derfor i og for sig et daarligt Forslag. Det kan være meget rigtigt, hvad den ærede Ordfører siger, at der er mange fattige Karle, som kunne have ondt ved at komme paa en Folkehøjskole, og at det derfor kan være godt, at Skolen sætter sin Betaling ned. Men hvorfor vil man inlade sig paa dette Omstøb, som desuden er et farligt Omstøb, da det gjør Skolen afhængig af Ministeren, og dette atter medfører, at Skolen ikke faar den Betydning, den skal have. Det er netop noget af det Vigtigste ved Folkehøjskolen, at den skal være en fri Skole, uafhængig af den centrale Bestyrelse her i Landet. Jeg maa nu for Resten sige, at, efter at jeg har hørt Debatten her idag, forekommer det mig, at Spørgsmaalet

har faaet en noget anden Karakter. Jeg tror, at det Brændende i dette Spørgsmaal vil maasse ikke blive Summens Størrelse, men Betingelsen, hvorunder Summen skal gives. Ministeren holder meget bestemt paa, at han vil have Penge til sit Tilsyn og støttes heri meget bestemt af det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) og hans Parti. Derfor det ærede Medlem, der er Ordfører, stod fast paa sin bestemte Modstand mod Tilsyn, saa vilde jeg være meget rolig for denne Sag; thi saa kunde jeg sige mig selv, at der ikke vilde komme Noget ud af det Hele, saa blev Tilskuddet givet under den Form, jeg vil. Men efter at have hørt den ærede Ordførers Bemærkninger er jeg meget urolig i saa Henseende. Den ærede Ordfører siger nok — og det skulde vel være for at gjøre mig bange for at stemme for det paagjældende Forslag — at jeg vist kom til at stemme med det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius). Det har den ærede Ordfører meget rigtig udregnet; thi da det ærede Medlem (Scavenius) har stillet Forslaget om Tilsynet først, og han, naar Tilskuddet sættes til 50,000 Kr., ikke vil stemme for det, fordi han vil have Tilsyn, saa bliver det faktisk, at han og jeg ville komme til at stemme sammen. Men det betyder ikke det Ringeste; thi Grunden, hvorfor vi ville stemme sammen, er netop, at det ærede Medlem (Scavenius) er enig med den ærede Ordfører og ikke enig med mig. Den ærede Ordfører maa efter sin sidste Udtalelse være enig med det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds; thi han forlanger kun, at „Tilsyn“ forandres til „Bistand“, og Ministeren erklærer, at det kan han tage imod, naar blot Pengene blive anvendte paa den Maade, hvorpaa han hidtil har anvendt dem. Det er meget fornuftigt af den ærede Minister, at, naar han blot faar Pengene og kan gjøre med dem, hvad han vil, saa finder han det ligegyldigt, om det hedder Bistand eller Tilsyn. Nu er det sandt, at, hvad Ministeren vil gjøre med Pengene, er, hvad vi i Finantsudvalget bestemt have modsat os. Der har en Gang været stillet et Indringsforslag for at hindre, at Pengene anvendes til denne Bistand eller dette Tilsyn; men der er jo meget, som rettes med Tiden, saa at muligt gaar ogsaa dette ned. Jeg vil kun sige i saa Henseende, at da vil Spørgsmaalet her jo væsentlig komme til at dreie sig om — det gjør det egentlig allerede nu, men vil i hvert Fald komme til det til 3die Behandling — om vi ville være med til at sætte Højskolerne under Ministerens Kontrol eller ikke, og alt det Andet bliver temmelig uaførlige Spørgsmaal. Naar man fra forskellige Sider har bemærket, at den nuværende Tilsynsmand var en saadan Garanti, at selv om man i og for sig maatte betragte Tilsynet som uheldigt, maatte man dog tage Hensyn til, at denne Mand var saa fortrinlig, vil jeg dertil kun sige: Hvad kan det hjælpe?